

UZASADNIENIE

Ustawą z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (Dz. U. poz. 1556) zostały wprowadzone zmiany w ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1984, z późn. zm.) między innymi dotyczące opłat, które będzie pobierał Prezes Urzędu Transportu Kolejowego, zwany dalej „Prezesem UTK”, za przeprowadzanie egzaminu na licencję maszynisty oraz egzaminu na świadectwo maszynisty. Zgodnie z przepisami ustawowymi, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2023 r. opłaty nie mogą być wyższe niż równowartość 20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w pierwszym kwartale roku poprzedniego, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, z późn. zm.). Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 maja 2022 r., przeciętne wynagrodzenie w pierwszym kwartale 2022 r. wyniosło 6235,22 zł, a więc wysokość opłaty nie może przekroczyć 1 247,04 zł w roku 2023. W projektowanym rozporządzeniu ustalono następującą wysokość opłat:

- 1) za przeprowadzenie egzaminu na licencję maszynisty – 150 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu na świadectwo maszynisty 600 zł.

Wysokość opłat, na poziomie zdecydowanie niższym niż limit określony ustawą, wynika przede wszystkim z potrzeby ograniczenia możliwości występowania barier ekonomicznych wejścia do zawodu maszynisty oraz ograniczenie nadmiernego przychodu dla państwowych jednostek budżetowych. Na wysokość opłaty za przeprowadzenie poszczególnych rodzajów egzaminu wpływa ich zakres, a co za tym idzie koszty osobowe i techniczne niezbędne do poniesienia w związku z różnym stopniem zaangażowania personelu oraz narzędzi technicznych, niezbędnych do przeprowadzenia egzaminów.

Egzamin na licencję maszynisty będzie się składał z testu komputerowego przeprowadzonego w Centrum Egzaminowania i Monitorowania Maszynistów. Natomiast egzamin na świadectwo maszynisty będzie obejmował dwie części:

- 1) teoretyczną – składającą się z testu komputerowego oraz zadania egzaminacyjnego na symulatorze pojazdu kolejowego – przeprowadzonego w Centrum Egzaminowania i Monitorowania Maszynistów;
- 2) praktyczną, polegającą na prowadzeniu pojazdu kolejowego po infrastrukturze kolejowej pod nadzorem egzaminatorów – na obszarze całej Polski w zależności od zakresu uprawnień o jakich uzyskanie ubiega się kandydat na maszynistę.

Część teoretyczna egzaminu na świadectwo maszynisty będzie przeprowadzana w formie elektronicznego testu jednokrotnego wyboru z pytaniami generowanymi w czasie rzeczywistym za pomocą systemu teleinformatycznego oraz zadań do wykonania z użyciem symulatora pojazdu kolejowego przy egzaminatorze wyznaczonym przez Prezesa UTK. Część praktyczną egzaminu na świadectwo maszynisty będzie przeprowadzał egzaminator oddelegowany przez ośrodek szkolenia, w którym kandydat na maszynistę ubiegający się o uzyskanie świadectwa maszynisty odbywał szkolenie oraz egzaminator zatrudniony i wyznaczony przez Prezesa UTK.

W związku z powyższym konieczne jest dokonanie odpowiednich zmian w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie opłat pobieranych przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego (Dz. U. poz. 1358) i rozszerzenie katalogu czynności, za które Prezes UTK będzie pobierał opłaty, o opłatę za przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na maszynistów, wraz ze wskazaniem jej maksymalnej wysokości. Zmiany te polegają na uzupełnieniu § 3 przedmiotowego rozporządzenia o przepisy wskazujące, że opłaty za czynności dla danego rodzaju sprawy wykonywane przez Prezesa UTK pobiera się również przy składaniu wniosku w sprawach dotyczących przeprowadzenia egzaminu dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie licencji maszynisty oraz świadectwa maszynisty. Ustalenie wysokości tych opłat jest związane ze zmianą załącznika do przedmiotowego rozporządzenia (dodanie poz. 13a–13a.2). Pozostałe zmiany w § 3 w pkt 2 w lit. a oraz w lp. 16.1 załącznika mają charakter redakcyjny i są związane z aktualizacją przepisów, w związku z przekształceniem ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów i kandydatów na maszynistów w ośrodki szkolenia maszynistów i kandydatów na maszynistów (zastąpienie wyrazów „ośrodek szkolenia i egzaminowania” wyrazami „ośrodek szkolenia”). Zmiany te mają na celu ujednolicenie terminologii stosowanej w ustawie o transporcie kolejowym.

Ze względu na uregulowanie omawianej materii wyłącznie w przepisach powszechnie obowiązującego prawa nie ma możliwości osiągnięcia celu za pomocą innych środków niż zmiana rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia zakłada wejście w życie projektowanej regulacji z dniem 1 stycznia 2023 r. Nie ma konieczności zamieszczania w rozporządzeniu przepisów przejściowych oraz dostosowujących ponieważ sprawy intertemporalne zostały wyczerpująco uregulowane przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym.

Regulacja nie zawiera przepisów technicznych, nie wdraża norm, nie wpływa na swobodę przepływu usług i towarów i w związku z powyższym nie wymaga notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz art. 52 § 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348), projekt został udostępniony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, z dniem skierowania do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.